

ČASOVÉ ROZLIŠENÍ

AKRUÁLNÍ PRINCIP,
CHARAKTERISTIKA,
ÚČTOVÁNÍ, PŘÍKLADY

CO JSOU DOHADNÉ ÚČTY A
JAK JE POUŽÍT

JAKÉ TYPY ČASOVÉHO
ROZLIŠENÍ MOHOU NASTAT

AKRUÁLNÍ PRINCIP A PŘEDPISY:

- § 3 Odst. 1 Zákona o účetnictví
- Český účetní standard č. 019

- Často se v ÚJ stává, že jsou situace, které se na první pohled zdají jednoznačné, ale po pečlivé pročetí celého obsahu účetní operace nás trkne, že zrovna tato faktura není úplně v pořádku.
- Vzhledem k tomu, že účetní jednotky účtují o skutečnosti, která je předmětem účetnictví do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisejí a je to vlastně jedna ze zásad tzv. akruálního principu – jednoduše to znamená – teď se to děje, tak teď o tom účtují. Ale co když účetní operace spadá do více účetních období nebo mám platby a plnění ještě nenastalo? Co s fakturami, které ještě nedošly a vím, že to bude v nákladech?
- Cílem časového rozlišení je správně vykázat HV a zobrazit tyto položky v Rozvaze (rovněž i pohledávky a závazky)
- V širším pojetí do časového rozlišení patří i rezervy.
- TO JE VŠE ČASOVÉ ROZLIŠENÍ A JAK NA TO?
- TENTO E-BOOK VÁM NASTÍNÍ MOŽNOSTI, PŘÍPADY, PŘÍKLADY.

PŘEHLEDOVÁ TABULKA ČASOVÉHO ROZLIŠENÍ

Časové rozlišení	typ	V běžném období	V dalším období	příklad
nákladů	Náklady příštích období	výdaj	náklad	Nájemné hrazené předem
	Výdaje příštích období	náklad	výdaj	Nájemné hrazené dozadu
	Dohadné položky pasivní	Odhad nákladů	výdaj	Dodávky nevyfakturované dodavatelem
výnosů	Výnosy příštích období	příjem	výnos	Nájemné obdržené dopředu
	Příjmy příštích období	Výnos	Příjem	Nájemné obdržené zpětně
	Dohadné položky aktivní	Odhad výnosů	příjem	Námi nevyfakturované dodávky

DRUHY
ČASOVÉHO
ROZLIŠENÍ – A
JEJICH ÚČTY V
ÚČTOVÉ OSNOVĚ
- PRO ÚČELY
ZAÚČTOVÁNÍ
MÁME K RUCE
TYTO ÚČTY:

381 - náklady příštích období - AKTIVNÍ

382 - komplexní náklady příštích období -
AKTIVNÍ

383 - příjmy příštích období - PASIVNÍ

384 - výnosy příštích období - PASIVNÍ

385 - výdaje příštích období - AKTIVNÍ

381 – NÁKLADY PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ

- Jde o skutečně vynaložené výdaje běžného období, ale výkony budou provedeny až v následujících účetních období.
- Takže v běžném období VÝDAJ – v následujícím NÁKLAD. V rámci roku jde především o výdaje, které se uskutečnily k 31.12. a nákladem se stanou až v dalším období. Z textu poznáme, o jakou nákladovou položku v následujícím období půjde a tu v následujícím roce vyúčtujeme do nákladů.
- V praxi se tento účet využívá i pro časové rozlišení většího objemu drobného majetku a to obvykle na 2 roky.
- Pokud jde o pouhou zálohu – tedy s účtováním poskytnuté zálohy 314/221,211 – tak nejde o náklady příštích období. Zde je obsahem pouze zajištění budoucího nákladu.

381 - PŘÍKLADY NA NÁKLADY PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ

Nájemné hrazené předem

- Uhrazené nepravidelné splátky
- Nájemné u nebytových prostor pro majetku

Pojistné placené dopředu

- předplatné
- Platba faktury na služby výstavy, konané v lednu dalšího roku

Faktury, které jsou z části nákladem daného období, z části období následujícího

- Pojistné přesahující kal. rok
- Faktura za pronájem domény na 2 roky

* Příklad č. 1.

1. 22.12.2019 UJ obdržela fakturu za pojištění podnikatelských rizik ve výši 28.000,- za období od 1.12. 2019 – 30.11. 2020.
2. Účtování na časové rozlišení: 548/321 – 2333,-
3. 381/321 – 25667,-
4. Rozpuštění časového rozlišení v roce 2020:
5. 548/381 25667,-

• Příklad č. 2.

dne 20.8.2020 obdržela UJ fakturu za nájemné dílny pro období 1.9.2019 – 16.2.2020 v celkové částce 56.000,- Kč.

- 1) Nejdříve si spočítá denní pronájem $56.000,- / 169 = 331,-$ Kč
- 2) Počet dní nájmu v roce 2019 = $331 \times 122 = 40382,-$ 518/321
- 3) Časové rozlišení nájmu pro rok 2020 = $47 \times 331 = 15558,-$ Kč 381/321
- 4) V roce 2020 provede vyúčtování zbytku časového rozlišení: $518/381 = 15558,-$
- 5) DPH (odpočet) zůstává v období, ve kterém účtujeme o dokladu.

382 – KOMPLEXNÍ NÁKLADY PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ

- Účet slouží k „evidenci všech nákladů“ které vznikají během běžného účetního období, ale týkají se období příštích.
- Zejména jde o dlouhodobou propagaci, náklady spojené s dlouhodobou přípravou výroby na nový produkt (věcné zaúčtování a rozpuštění těchto nákladů musí být provedeno do 4 let od jejich vzniku.
- UJ vede podrobnou evidenci těchto výdajů na **Kartě - podobně jako majetek.**

382 - PŘÍKLADY NA NÁKLADY PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ/555

Dlouhodobá propagace společnosti

- Mzdy pracovníků , potřebovaný materiál
- Spotřebované služby

Přeúčtování těchto nákladů na účet 555 – tvorba a zúčtování těchto nákladů

- Na účet 381/555

Vyúčtování komplexních nákladů dle smlouvy, časového působení reklamy apod.

- Rok 2019 – 555/381
- Rok 2020 – 555/

383 – VÝDAJE PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ

- Zde je o situaci, kdy na přelomu roku a daňového období docházejí faktury, které jsou nákladem roku předcházejícího, ale hradit je budeme až v roce následujícím.
- Důvodem je již uzavřené období pro evidence DPH (což by narušilo hodnotu odvedené DPH za rok 2019 a určitě by nesouhlasily stavy na účtech 343 s daň.přiznáním a zároveň by ovlivnily stav závazků, které došly do UJ až v následujícím roce.(s termínem vystavení leden 20x+1).
- Tuto situace můžeme použít do okamžiku, kdy není podané DP za uzavírané účetní období. Pokud však již nastal stav a DP za uzavřené účetního období je podáno, je nutné tyto položky účtovat jinak (např. použití účtu 426).

383 - PŘÍKLADY NA VÝDAJE PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ

Nájemné hrazené později

- do 31.12 - 518/383 – interní doklad – částka odpovídající smluvnímu ujednání
- V lednu došla faktura za nájemné 12/2019 – 383/321
- Úhrada faktury za nájemné 321/221

Faktury došlé 5.1.2020 s obsahem nákladů pro rok 2019

- Vzdělávací akce proběhla 5.12.2019, faktura k 31.12. nedošla – 518/383 = 8000,-
- V lednu došla faktura za školení 8000,- Kč 383/321
- Provedené úhrada v únoru 2020 321/221

Náklady, které byly hrazené v roce 2019 např. pokladnou, ale k 31.12. nebyly zaměstnancem vyúčtovány.

- Vždy s účtem, ke kterému se váže obsah účetní operace váže (např. 501, 518, 548, 538 apod. např. nákup materiálu na zakázku, zatím nevyúčtovány (zaměstnanec má zároveň zálohu) 501/383, vyúčtování zálohy pak 211/335, 383/211

- V tomto případě existuje náklad v běžném období, ale doklad jsme zatím neobdrželi.
- Výše nákladu je známá dle dostupných informací (smlouva, objednávka apod.)
- Obvykle zde účtujeme všechny došlé faktury po 1.1. následujícího roku s prvotním účtováním do nákladů daného období (interním dokladem se stejnou částkou bez DPH jako je budoucí výdej)
- Náklady placené sice hotově, ale k 31.12. nevyúčtované u zamce (který má zálohu 335)

384 - VÝNOSY PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ

- Tento účetní zápis je nutné v případě, že v běžné období byla přijata platba, ale výnosově patří do dalšího období. Obvykle se vážou k účtu 324 – zálohy, které byly přijaty ke konci roku.
- Zvláště pak u nájemného nebo služeb, kde vyžadujeme platby předem a na přelomu roku nám vznikne situace, která bude k vyúčtování v roce následujícím.
- Nájemné hrazené dopředu. Přijatá platba na pojistné apod.

385 – PŘÍJMY PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ

- Příjmy příštích období účtuje v případě, že UJ do konce roku zatím nedostala platbu, ale částka je výnosem běžného období. Zde je nutné dávat pozor na rozdíl mezi vystavenou fakturou a tímto příjmem příštích období. Je to především u takových plnění, kdy sice známe výši plnění, ale nestačila se vystavit faktura do 31.12.
- Pokud však vám program umožňuje vystavit fakturu za rok 2019 ještě v lednu, tak příjmy příštích období používat nemusíme.
- Typickým příkladem jsou náhrady za pojistnou událost. Zde jde o známou výši pojistného plnění za škodu či újmu (pojišťovna ukončila šetření), ale platba nedošla.
- - potvrzená výše pojistné události 20000,- Kč 385/648
- - škoda způsobená na zboží 28000,- Kč 549/132
- - přijatá platba od pojišťovny (leden) 20000,- Kč 221/385

ČASOVÉ ROZLIŠENÍ A VÝJIMKY Z ÚČTOVÁNÍ NA ÚČET 381-385

- Časové rozlišení **není nutno** používat v případech, jde-li:
 - O nevýznamné částky, kdy ponecháním v nákladech či výnosech bez časového rozlišení nebude točen účel tohoto časového rozlišení a účetní tím prokazatelně nesleduje záměrné zkreslování a upravování výsledku hospodaření.
 - O pravidelně se opakující výdaje, popřípadě příjmy a to za předpokladu, že se výrazněji neovlivní věcná a časová souvislosti s náklady a výnosy.
 - O těchto skutečnostech musí mít UJ stanovenou směrnici nebo vnitřní předpis.
- Časové rozlišení **nelze provádět** u následujících účetní položek:
 - - u pokut a penále
 - Manka a škody

DOHADNÉ POLOŽKY

388 – dohadné položky aktivní – slouží pro záznam pohledávek (výnosy), které proběhly, ale neznáme jejich přesnou částku

389 – dohadné položky pasivní – zachycení závazků dodávek, (náklady) na kterou neznáme přesnou výši

388 – DOHADNÉ POLOŽKY AKTIVNÍ

* POJISTNÁ UDÁLOST, NA KTEROU NEBYLO PŘESNĚ STANOVENÉ PLNĚNÍ OD POJIŠŤOVNY,

* ŠKODA NA MAJETKU A PROBÍHAJÍCÍ ŘÍZENÍ (VYMÁHÁNÍ PO VINÍKOVÍ)

PŘÍKLAD:

ROK 2019: V PROSINCI 2019 DOŠLO K POJISTNÉ UDÁLOSTI NA ZÁSOBÁCH. ODHADNUTÁ VÝŠE ŠKODY ČINÍ 54.000,- KČ (VINÍK – ŘIDIČ PŘEPRAVNÍ FIRMY). POJISTNÁ UDÁLOST PŘEDÁNA POJIŠŤOVNĚ. K 31.12. NEBYL ZATÍM DORUČEN DOPIS O VYČÍSLENÍ ŠKODY, PLNĚNÍ NASTANE V ROCE 2020.

- ŠKODA NA ZÁSOBÁCH:	549/112	54.000,- KČ	
- PŘEDPIS ŠKODY VINÍKOVÍ (ODHADNUTÁ VÝŠE NÁHRADY)	388/648	54.000,- KČ	
- ROCE 2020 DOŠLO K VYÚČTOVÁNÍ A PLATBĚ POJISTNÉ UDÁLOSTI VE VÝŠI			45.000,- KČ
	378/388	45.000,-	
	221/378	45.000,- KČ	
- DOUČTOVÁNÍ ROZDÍLU ODHADNUTÉ ČÁSTKY A SKUTEČNÉ VÝŠE	378/388	9.000,- KČ	
- ROZDÍL VYÚČTUJE UJ BUĎ JAKO:			
- SPOLUÚČAST:	9000,-	548/378 (DAŇOVĚ UZNATELNÉ	
NÁKLADY, PROTOŽE MÁME POJIŠTĚNO A PLNĚNÍ BYLO POSKYTNUTO POJIŠŤOVNOU			
NEBO DOTYČNÉMU VINÍKOVÍ A TEN TUTO ŠKODU UHRADÍ:	9000,-	221/378	

389 – DOHADNÉ POLOŽKY PASIVNÍ

* NÁKLADOVÉ POLOŽKY SOUVISEJÍCÍ S BĚŽNÝM OBDOBÍM A ZATÍM NEZNÁME PŘESNOU ČÁSTKU (VÝŠE SPOTŘEBOVANÉ ENERGIE, VÝŠE ODEBRANÝCH SLUŽEB DLE SKUTEČNOSTI APOD.)

* V NÁSLEDUJÍCÍM OBDOBÍ NAHRAZUJME ODHADNUTÉ ČÁSTKY SKUTEČNOU HODNOTOU.
PŘÍPADNÉ ROZDÍLY VYÚČTOVÁVÁME DO NÁKLADŮ NEBO VÝNOSŮ (DAŇOVĚ)

PŘÍKLAD:

SPOTŘEBA ENERGIÍ ZA ROK 2019 – PO CELÝ ROK BYLY PLACENY ZÁLOHY VE VÝŠI 14000,- /MĚSÍC A TO DLE POSLEDNÍ ZNÁMÉ HODNOTY.

CELKEM ZAPLACENO NA ZÁLOHÁCH:

168000,- Kč

- DOHADNÁ POLOŽKA NA SPOTŘEBU ENERGIÍ DLE PLACENÝCH ZÁLOH (PŘEDPOKLÁDANÁ VÝŠE SPOTŘEBY DLE PARAMETRŮ MINULÝCH LET)

- V ROCE 2019 – SPOTŘEBA ENERGIE

502/389 168000,- Kč

- V ROCE 2020 – OBDRŽENÁ FAKTURA ZA ENERGIE 2019 VE SKUTEČNÉ VÝŠI

172800,- Kč

- VYÚČTOVÁNÍ DOHADNÝCH POLOŽEK

389/321 168000,- Kč

- DOÚČTOVÁNÍ ROZDÍLU (DAŇOVĚ ÚČINNÉ NÁKLADY)

502/321 4800,- Kč

ZÁVĚREM

- Časové rozlišení rovněž jako všechny účty v účtové osnově podléhá inventarizaci. Tu provádíme společně s ostatními účty tak, aby bylo zřejmé, které položky se nám „překlápějí“ do dalšího období a jaký je jejich obsah – tedy co vše patří pod číselnou položku.
- Obvykle zúčtujeme položky v následujícím roce, takže vždy nám zůstane pouze časové rozlišení, které se na přelomu roku musí rozlišit. U účtu 382 je však nutné dbát na položkové evidence, abychom správně mohli v průběhu dalších let rozpustit tyto hodnoty správně.
- Časové rozlišení se však netýká nevyfakturovaného materiálu a došlého materiálu, na kterou nemáte fakturu. To vše je součástí účtové třídy 1. Taktéž zálohy ať už na straně poskytovatele nebo příjemce, je důležité správně rozklíčovat a zaúčtovat případné časové nebo dohadné položky.
- V případě, že budete mít nějakou perličku či „chuťovku“ a nebudete ji umět správně identifikovat, napište. Zkonzultujeme a najdeme řešení.
 - Hodně radosti z časového rozlišení. Hlavně rozlišujte i mezi prací i odpočinkem.
 - Vaše Hanka